

Cambridge University Press
 978-1-107-62005-6 - Selections and Plautus
 With Introduction and Notes by K. M. Westaway
 Excerpt
[More information](#)

2 SELECTIONS FROM PLAUTUS [1

- So. quid id exquiris tu qui pugnis os exossas hominibus?
 ME. seruo'sne an liber? So. utquomque animo con-
 libitum est meo.
 ME. aïn uero? So. aio enim uero. ME. uerbero.
 So. mentire nunc.
 10 ME. at iam faciam ut uerum dicas dicere. So. quid
 eo est opus?
 ME. possum scire quo profectus, quouiis sis aut quid
 ueneris?
 So. huc eo. eri sum seruos. numquid nunc es certior?
 ME. ego tibi istam hodie, sceleste, comprimam linguam.
 So. hau potes:
 bene pudiceque adseruatur. ME. pergin argutarier?
 15 quid apud hasce aedis negoti est tibi? So. immo, quid
 tibi est?
 ME. rex Creo uigiles nocturnos singulos semper locat.
 So. bene facit: quia nos eramus peregri, tutatust domi;
 at nunc abi sane, aduenisse familiaris dicito.
 ME. nescio quam tu familiarissis: nisi actutum hinc abis,
 20 familiaris, accipiere faxo hau familiariter.
 So. hic, inquam, habito ego atque horunc seruos sum.
 ME. at scin quo modo?
 faciam ego hodie te superbum, nisi hinc abis. So. quo-
 nam modo?
 ME. auferere, non abibis, si ego fustem sumpsero.
 So. quin me esse huius familiai familiarem praedico.
 25 ME. uide sis quam mox uapulare uis, nisi actutum hinc
 abis.
 So. tun domo prohibere peregre me aduenientem pos-
 tulas?
 ME. haecine tua domust? So. ita inquam. ME. quis
 erus est igitur tibi?
 So. Amphitruo, qui nunc praefectust Thebanis legio-
 nibus,
 quicum nupta est Alcumena. ME. quid ais? quid
 nomen tibi est?

Cambridge University Press
 978-1-107-62005-6 - Selections and Plautus
 With Introduction and Notes by K. M. Westaway
 Excerpt
[More information](#)

1] SELECTIONS FROM PLAUTUS 3

- 30 So. Sosiam uocant Thebani, Dauo prognatum patre.
 ME. ne tu istic hodie malo tuo compositis mendaciis
 aduenisti, audaciai columen, consutis dolis.
 So. immo equidem tunicis consutis huc aduenio, non
 dolis.
 ME. at mentiris etiam: certo pedibus, non tunicis uenis.
 35 So. ita profecto. ME. nunc profecto uapula ob men-
 dacium.
 So. non edepol uolo profecto. ME. at pol profecto
 ingratiis.
 hoc quidem 'profecto' certum est, non est arbitrarium.
 So. tuam fidem obsecro. ME. tun te audes Sosiam
 esse dicere,
 qui ego sum? So. perii. ME. parum etiam, praeut
 futurum est, praedicas.
 40 quouius nunc es? So. tuo', nam pugnis usu fecisti
 tuom.
 pro fidem, Thebani ciues! ME. etiam clamas, carnu-
 fex?
 loquere, quid uenisti? So. ut esset quem tu pugnis
 caederes.
 ME. quouius es? So. Amphitruonis, inquam, Sosia.
 ME. ergo istoc magis,
 quia uaniloquo's, uapulabis: ego sum, non tu, Sosia.
 45 So. ita di faciant, ut tu potius sis atque ego te ut
 uerberem.
 ME. etiam muttis? So. iam tacebo. ME. quis tibi
 erust? So. quem tu uoles.
 ME. quid igitur? qui nunc uocare? So. nemo nisi
 quem iusseris.
 ME. Amphitruonis te esse aiebas Sosiam. So. pec-
 caueram,
 nam Amphitruonis socium ne me esse uolui dicere.
 50 ME. scibam equidem nullum esse nobis nisi me seruom
 Sosiam.
 fugit te ratio. So. utinam istuc pugni fecissent tui.

Cambridge University Press
 978-1-107-62005-6 - Selections and Plautus
 With Introduction and Notes by K. M. Westaway
 Excerpt
[More information](#)

4 SELECTIONS FROM PLAUTUS [I

- ME. ego sum Sosia ille quem tu dudum esse aiebas
 mihi.
 So. obsecro ut per pacem liceat te adloqui, ut ne
 uapulem.
 ME. immo indutiae parumper fiant, si quid uis loqui.
 55 So. non loquar nisi pace facta, quando pugnis plus
 uales.
 ME. dicito quid uis, non nocebo. So. tuae fide credo?
 ME. meae.
 So. quid si falles? ME. tum Mercurius Sosiae iratus
 siet.
 So. animum aduerte. nunc licet mi libere quiduis
 loqui.
 Amphitruonis ego sum seruos Sosia. ME. etiam denuo?
 60 So. pacem feci, foedus feci. uera dico. ME. uapula.
 So. ut lubet quid tibi lubet fac, quoniam pugnis plus
 uales;
 uerum, utut es facturus, hoc quidem hercle hau reticebo
 tamen.
 ME. tu me uiuos hodie nunquam facies quin sim Sosia.
 So. certe edepol tu me alienabis nunquam quin noster
 siem;
 65 nec praesente nobis alius quisquamst seruos Sosia.
 qui cum Amphitruone hinc una iueram in exercitum.
 ME. hic homo sanus non est. So. quod mihi praedicas
 uitium, id tibi est.
 quid, malum, non sum ego seruos Amphitruonis Sosia?
 nonne hac noctu nostra nauis huc ex portu Persico
 70 uenit, quae me aduexit? non me huc erus misit meus?
 nonne ego nunc sto ante aedis nostras? non mi est
 lanterna in manu?
 non loquor, non uigilo? nonne hic homo modo me
 pugnis contudit?
 fecit hercle, nam etiam mi misero nunc malae dolent.
 quid igitur ego dubito, aut quur non intro eo in nostram
 domum?

Cambridge University Press
 978-1-107-62005-6 - Selections and Plautus
 With Introduction and Notes by K. M. Westaway
 Excerpt
[More information](#)

- 1] SELECTIONS FROM PLAUTUS 5
- 75 ME. quid, domum uostram? So. ita enim uero.
 ME. quin quae dixisti modo
 omnia ementitu's: equidem Sosia Amphitruoni sum.
 nam noctu hac soluta est naus nostra e portu Persico,
 et ubi Pterela rex regnauit oppidum expugnauimus,
 et legiones Teleboarum ui pugnando cepimus,
 80 et ipse Amphitruo opruncauit regem Pterelam in
 proelio.
 So. egomet mihi non credo, quom illaec autumare
 illum audio;
 hic quidem certe quae illic sunt res gestae memorat
 memoriter.
 sed quid ais? quid Amphitruoni a Telebois est datum?
 ME. Pterela rex qui potitare solitus est patera aurea.
 85 So. elocutus est. ubi patera nunc est? ME. est in
 cistula;
 Amphitruonis opsignata signo est. So. signi dic quid
 est?
 ME. cum quadrigis Sol exoriens. quid me captas,
 carnufex?
 So. argumentis uicit, aliud nomen quaerendum est mihi.
 nescio unde haec hic spectauit. iam ego hunc decipiam
 probe;
 90 nam quod egomet solus feci, nec quisquam alius adfuit,
 in tabernaclo, id quidem hodie nunquam poterit dicere.
 si tu Sosia es, legiones quom pugnabant maxime,
 quid in tabernaclo fecisti? uictus sum si dixeris.
 ME. cadus erat uini, inde impleui hirneam. So. in-
 gressust uiam.
 95 ME. eam ego, ut matre fuerat natum, uini eduxi meri.
 So. factumst illud, ut ego illic uini hirneam ebiberim
 meri.
 mira sunt nisi latuit intus illic in illac hirnea.
 ME. quid nunc? uincon argumentis te non esse Sosiam?
 So. tu negas med esse? ME. quid ego ni negem, qui
 egomet siem?

Cambridge University Press
 978-1-107-62005-6 - Selections and Plautus
 With Introduction and Notes by K. M. Westaway
 Excerpt
[More information](#)

6 SELECTIONS FROM PLAUTUS [1

- 100 So. per Iouem iuro med esse neque me falsum dicere.
 ME. at ego per Mercurium iuro tibi Iouem non credere;
 nam iniurato scio plus credet mihi quam iurato tibi.
 So. quis egosum saltem, si non sum Sosia? te interrogo.
 ME. ubi ego Sosia nolim esse, tu esto sane Sosia;
- 105 nunc, quando ego sum, uapulabis, ni hinc abis, ignobilis.
 So. certe edepol, quom illum contemplo et formam
 cognosco meam,
 quem ad modum ego sum (saepe in speculum inspexi),
 nimi' similest mei;
 itidem habet petasum ac uestitum; tam consimilest
 atque ego;
 sura, pes, statura, tonsus, oculi, nasum uel labra,
- 110 malae, mentum, barba, collus: totus. quid uerbis opust?
 si tergum cicatricosum, nihil hoc similst similius.
 sed quom cogito, equidem certo idem sum qui semper fui.
 noui erum, noui aedis nostras; sane sapio et sentio.
 non ego illi optempero quod loquitur. pultabo fores.
- 115 ME. quo agis te? So. domum. ME. quadrigas si
 nunc inscendas Iouis
 atque hinc fugias, ita uix poteris ecfugere infortunium.
 So. nonne erae meae nuntiare quoderus meu' iussit licet?
 ME. tuae si quid uis nuntiare: hanc nostram adire non
 sinam.
 nam si me inritassis, hodie lumbifragium hinc auferes.
- 120 So. abeo potius. di immortales, opsecro uostram fidem,
 ubi ego perii? ubi immutatus sum? ubi ego formam
 perdididi?
 an egomet me illic reliqui, si forte oblitus fui?
 nam hicquidem omnem imaginem meam, quae antehac
 fuerat, possidet.
 uiuo fit quod nunquam quisquam mortuo faciet mihi.
- 125 ibo ad portum atque haec uti sunt facta ero dicam meo;
 nisi etiam is quoque me ignorabit; quod ille faxit Iup-
 piter,
 ut ego hodie raso capite caluos capiam pilleum.

Cambridge University Press
 978-1-107-62005-6 - Selections and Plautus
 With Introduction and Notes by K. M. Westaway
 Excerpt
[More information](#)

1] SELECTIONS FROM PLAUTUS 7

SCENE II

AMPHITRUO SOSIA

- AM. Age i tu secundum. So. sequor, supsequor te.
 AM. scelestissimum te arbitror. So. nam quamobrem?
 AM. quia id quod neque est neque fuit neque futurum
 est
 mihi praedicas. So. eccere iam tuatim
 5 facis, ut tuis nulla apud te fides sit.
 AM. quid est? quo modo? iam quidem hercle ego tibi
 istam
 scelestam, scelus, linguam apscidam. So. tuos sum,
 proinde ut commodumst et lubet quidque facias;
 tamen quin loquar haec uti facta sunt hic,
 10 nunquam ullo modo me potes deterrere.
 AM. scelestissime, audes mihi praedicare id,
 domi te esse nunc qui hic ades? So. uera dico.
 AM. malum quod tibi di dabunt, atque ego hodie
 dabo. So. istuc tibist in manu, nam tuos sum.
 15 AM. tun me, uerbero, audes erum ludificari?
 tune id dicere audes, quod nemo unquam homo
 antehac
 uidit, nec potest fieri, tempore uno
 homo idem duobus locis ut simul sit?
 So. profecto ut loquor res ita est. AM. Iuppiter te
 20 perdat. So. quid mali sum, ere, tua ex re promeritus?
 AM. rogasne, inprobe, etiam qui ludos facis me?
 So. merito maledicas mihi, si id ita factum est.
 uerum hau mentior, resque uti facta dico.
 AM. homo hic ebrius est, ut opinor.
 25 So. utinam ita essem. AM. optas quae facta.
 So. egone? AM. tu istic. ubi bibisti?
 So. nusquam equidem bibi. AM. quid hoc sit
 hominis? So. equidem deciens dixi:
 domi ego sum, inquam, ecquid audis?

8 SELECTIONS FROM PLAUTUS [I

- 30 et apud te adsum Sosia idem.
 satin hoc plane, satin diserte,
 ere, nunc uideor
 tibi locutus esse? AM. uah,
 apage te a me. So. quid est negoti?
- 35 AM. pestis te tenet. So. nam cur istuc
 dicis? equidem ualeo et saluos
 sum recte, Amphitruo. AM. at te ego faciam
 hodie proinde ac meritis es,
 ut minu' ualeas et miser sis,
 40 saluo' domum si rediero: iam
 sequere sis, erum qui ludificas
 dictis delirantibus,
 qui quoniam eru' quod imperauit neglexisti persequi,
 nunc uenis etiam ultro inrisum dominum: quae neque
 fieri
- 45 possunt neque fando umquam accepit quisquam profer-
 fers, carnufex;
 quouis ego hodie in tergum istaec faxo expetant mend-
 dacia.
 So. Amphitruo, miserruma istaec miseria est seruo bono,
 apud erum qui uera loquitur, si id ui uerum uincitur.
 AM. quo id, malum, pacto potest nam (mecum argu-
 mentis puta)
- 50 fieri, nunc uti tu et hic sis et domi? id dici uolo.
 So. sum profecto et hic et illic. hoc quouis mirari licet.
 neque tibi istuc mirum mirum magi' uidetur quam
 mihi.
 AM. quo modo? So. nihilo, inquam, mirum magi' tibi
 istuc quam mihi;
 neque, ita me di ament, credebam primo mihi met
 Sosiae,
- 55 donec Sosia illic egomet fecit sibi uti crederem.
 ordine omne, uti quidque actum est, dum apud hostis
 sedimus,
 edissertauit. tum formam una apstulit cum nomine.

Cambridge University Press
 978-1-107-62005-6 - Selections and Plautus
 With Introduction and Notes by K. M. Westaway
 Excerpt
[More information](#)

1] SELECTIONS FROM PLAUTUS 9

- neque lact' lactis magis est simile quam ille ego similest
 mei.
 nam ut dudum ante lucem a portu me praemisisti
 domum—
- 60 AM. quid igitur? So. priu' multo ante aedis stabam
 quam illo adueneram.
 AM. quas, malum, nugas? satin tu sanus es? So. sic
 sum ut uides.
 AM. huic homini nescioquid est mali mala obiectum
 manu,
 postquam a me abiit. So. fateor, nam sum optusus
 pugnis pessume.
 AM. quis te uerberauit? So. egomet memet, qui nunc
 sum domi.
- 65 AM. caue quicquam, nisi quod rogabo te, mihi respon-
 deris.
 omnium primum iste qui sit Sosia, hoc dici uolo.
 So. tuos est seruos. AM. mihi quidem uno te plus
 etiam est quam uolo,
 neque postquam sum natus habui nisi te seruom Sosiam.
 So. at ego nunc, Amphitruo, dico: Sosiam seruom
 tuom
- 70 praeter me alterum, inquam, adueniens faciam ut
 offendas domi,
 Dauo prognatum patre eodem quo ego sum, forma,
 aetate item
 qua ego sum. quid opust uerbis? geminus Sosia hic
 factust tibi.
 AM. nimia memoras mira. sed uidistin uxorem meam?
 So. quin intro ire in aedis nunquam licitum est. AM.
 quis te prohibuit?
- 75 So. Sosia ille quem iam dudum dico, is qui me contudit.
 AM. quis istic Sosia est? So. ego, inquam. quotiens
 dicendum est tibi?
 AM. sed quid ais? num obdormiisti dudum? So. nus-
 quam gentium.

Cambridge University Press
 978-1-107-62005-6 - Selections and Plautus
 With Introduction and Notes by K. M. Westaway
 Excerpt
[More information](#)

10 SELECTIONS FROM PLAUTUS [1

AM. ibi forte istum si uidisses quendam in somnis
 Sosiam.

So. non soleo ego somniculose eri imperia persequi.

80 uigilans uidi, uigilans nunc ut uideo, uigilans fabulor,
 uigilantem ille me iam dudum uigilans pugnīs contudit.

AM. quis homo? So. Sosia, inquam ego ille. quaeso,
 nonne intellegis?

AM. qui, malum, intellegere quisquam potis est? ita
 nugas blatis.

So. uerum actutum nosces, quom illum nosces seruom
 Sosiam.

85 AM. sequere hac igitur me, nam mi istuc primū ex-
 quisito est opus.

sed uide ex nauī eferantur quae imperaui iam omnia.
 So. et memor sum et diligens, ut quae imperes com-
 pareant;

non ego cum uino simitu ebibi imperium tuom.

AM. utinam di faxint infecta dicta re eueniant tua.

II

The Haunted House

(*Mostellaria*, 431–531)

[Philolaches, a young citizen of Athens, was one day engaged at home in revels with a merry company of friends, when the slave Tranio announced the unexpected return from abroad of Theopropides, the young man's father, of whose prolonged absence they had all taken conspicuous advantage. In order to save his master in this difficult situation, the ingenious slave directed the party to close all the doors and windows of the house, thus making it appear uninhabited, and to remain quiet within, while he received the old man outside, and scared him summarily and permanently off the premises by telling him that his son had left the house because it was haunted. The execution of this little plot is related in the following scene.]